

C. F. A. Tuxen.

29. December 1850 — 3. November 1903.

Geologisk Forening har i det forløbne Aar lidt det Tab, at miste et af sine mest skattede og stærkest interesserede Medlemmer, idet Professor ved den kongelige Veterinær- og Landbo-Højskole, C. F. A. Tuxen, den 3. November afgik ved Døden efter en Underlivsoperation.

Den Afdøde var født i København den 29. December 1850; hans Fader var Major C. F. A. Tuxen, hans Moder Johanne Mariane, født Jensen. Sin Skoleundervisning modtog han i v. Westens Institut, kom derefter til Landvæsenet og tog i 1874 Landbrugseksamen ved den Kgl. Veterinær- og Landbo-Højskole, til hvilken han Aaret efter blev knyttet som Assistent ved dens kemiske Laboratorium under Professor Barfoed. Her udførte han i de nærmest følgende Aar en Række kemiske Undersøgelser vedrørende forskellige danske Jordbundsforhold, hvoraf skal nævnes: »Nogle Analyser af Hedejord« (Tidsskr. f. Skovbrug 1877) og Analyserne til P. E. Müllers »Studier over Skovjord«. Iøvrigt gik hans Arbejder i denne Tid væsentlig i agrikultur-økonomisk Retning, og det tør vistnok siges med Sikkerhed, at der hos Tuxen, der efter hele sin første Udvikling var udpræget Kemiker, næppe før omkring 1880 opstod nogen Tanke om ved Siden heraf særlig at kaste sig over Jordbunds læren. Forholdene ved Landbohøjskolen havde nemlig før den Tid ikke været saaledes, at T. havde kunnet tænke sig at komme frem ad denne Vej; da Hoff omkring

1878 trak sig tilbage som Docent i Jordbundslære, blev Pladsen holdt aaben for Kornerup, der den Gang var i Grønland, idet Johnstrup midlertidigt, vistnok et Aarstid, holdt Forelæsningerne ved Landbohøjskolen. Kornerups Virksomhed her blev imidlertid kun kortvarig; han bar allerede Spiren i sig til den Sygdom, der i 1881 skulde lægge ham i Graven, og det var endog kun et kort Spand af denne Tid, at han formaaede selv at holde Forelæsningerne, der da blev midlertidigt besørgede af Tuxen.

Tanken om at overtage den ledige Plads laa saaledes nær for denne, der sikkert med dette for Øje, i 1881, umiddelbart ved Kornerups Død, udgav »Kortfattet Jordbundslære med særligt Hensyn til den danske Jordbund«. Da T. i 1881 fik Pladsen som Docent i Jordbundslære, blev denne Bog anmeldt og skarpt kritiseret i »Dagbladet« af Harald Faber, hvad der affødte en regelret lille Polemik i »Dagbladet« mellem ham og T., en Polemik, der endog fremkaldte et Par Smaapiecer, da »Dagbladet« lukkede sine Spalter. At Arbejdet led af store Mangler og rummede adskillige Fejl, var uomtvisteligt; det maa dog vel erindres, at T. paa den Tid af Selvsyn endnu kun kendte lidet til vor Jordbund, saaledes at det blev et rent Literaturarbejde, hvor Uheldet vilde, at T. paa en Tid, hvor der var følelig Mangel paa Haandbøger, kom til at benytte en saa uheldig og fejlfuld Kilde som de af V. Lund i 1878 skrevne og autograferede Forelæsninger efter Johnstrup, der i denne rent private Udgave fremtraadte med adskillige Misforstaaelser og Urigtigheder.

Var det end saaledes, at der, til at begynde med, blev set med en vis Tvivl paa T.'s Virksomhed, viste Tiden dog snart, at Valget var det rette; som ingen anden forstod han gennem sine livlig holdte Forelæsninger, der vare krydrede med alskens pudsig og letløbende Bemærkninger, at vække Interessen for Geologien hos sine Tilhørere. Af al Evne arbejdede T. ogsaa paa i de følgende Aar at faa fastere geologisk Bund under Fødderne, saaledes at anden og tredie Udgave af hans Jordbundslære, 1893 og 1899, fremtraadte

uden de Fejl, der havde skæmmet den første; paa ethvert Punkt søgte han at følge med; alt, hvad der fremkom af nyt og Interesse indenfor den danske Geologi, optog han straks i sine Forelæsninger, og opnaaede derved at sprede Kendskabet dertil ud i Kredse, der ellers vanskeligt vilde være blevne delagtige i Udviklingen.

Da T. overtog Stillingen som Lærer i Jordbundslære, var Landbohøjskolen kun i Besiddelse af en yderst beskednen og ret tarvelig mineralogisk-geologisk Samling; ved stadige Rejser og Indkøb naaede han til at skabe en i Forhold til de Midler, der har staaet til Raadighed, udmærket smuk og velordnet Samling, hvor en Buste af Steno, den eneste her i Landet udenfor Privateje, gennem Tiderne vil vise Tuxens varme Interesse for det Fag, han gennem Manddomsaarene kom til at omfatte med større og større Kærlighed. Et Arbejde, han i de senere Aar havde omfattet med stor Interesse, Fremstillingen af et Jordbundskort med tilhørende Tekst over Danmark, naaede han desværre ikke at faa fuldført forinden sin Død.

Ved Landbohøjskolens Udvidelse i 1892 udnævntes han til Lektor i Agrikulturkemi og Jordbundslære samt til Bestyrer af det agrikulturkemiske Laboratorium; ved Loven af 1903 udnævntes han til Professor.

I geologisk Forenings Bestyrelse havde han i et Par Aar Sæde, ligesom han var Medstifter af Kemisk Forening.

Tuxens hjertelige Væsen og sprudlende Lune gjorde ham hurtig afholdt af alle, med hvem han kom i Berøring; kun de færreste blev det givet at se, at der bag den til Tider overstrømmende Lystighed laa en dyb Alvor og varm Følelse.

V. Hintze.
